

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Кафедра фінансів і банківської справи
Департамент фінансів Закарпатської обласної державної адміністрації

**ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН:
ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ**

Збірник матеріалів

II Всеукраїнської науково-практичної конференції

(23 листопада 2017 р., м. Ужгород)

Ужгород — 2017

УДК 336 (477) (063)
Т 65

Рекомендовано до друку Вченою радою економічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 4 від 30.11.2017 року.

Редакційна колегія:

Варцаба Віра Іванівна – д.е.н., доц., завідувач кафедри фінансів і банківської справи економічного факультету ДВНЗ «УжНУ»

Огородник Валерія Олегівна – к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Заславська Ольга Ігорівна – к.е.н., доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Стегура Віктор Вікторович – викладач кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Лийзьо Наталія Василівна – аспірант кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Т 65 Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти: збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ужгород, 23 листопада 2017 р.). — Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. — 432 с.

Збірник укладено за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти», яка відбулася 23 листопада 2017 року в ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Матеріали авторів містять різні точки зору з теоретичних та прикладних засад розвитку держави та регіонів в контексті децентралізаційних і глобалізаційних процесів, які охоплюють: проблематику розвитку фінансового ринку; вдосконалення механізмів фінансового менеджменту підприємництва; розбудову грошово-кредитного ринку; актуальні питання бюджетно-фінансової автономії регіонів; реалізацію митної політики держави; питання оцінки вартості майна та майнових прав, що в сукупності виступають ключовими факторами процесу перебудови національної моделі фінансово-кредитних відносин.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакція не завжди поділяє думку та погляди авторів. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

УДК 336 (477) (063)

© Автори тез, 2017
© ДВНЗ «УжНУ», 2017

Єрмоленко О.А. ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ КРІ НА ПІДПРИЄМСТВІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ	205
Жадан В.С. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	208
Завадяк Я.С., Сідун Х.І., Шанта В.С. МОТИВАЦІЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ПЕРСОНАЛУ	210
Кампо Г.М., Дочинець Н.М., Гаврилець О.В. ПОДАТКОВІ РИЗИКИ ЯК ФАКТОР ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	212
Коновалова П.С., Шарапова А.О. РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВНИЙ ПОКАЗНИК ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	215
Коротчук І.В. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	216
Кравченко О.О. ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ОБЕСПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РАЗВИТТЯ МАЛОГО БІЗНЕСА В УКРАЇНІ	218
Кузьмак О.І. ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ КОМУНАЛЬНОГО СЕРВІСНО-ВИРОБНИЧОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ (ЕЛЕМЕНТИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА)	221
Лисьонкова Н.М. ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ БЮДЖЕТУВАННЯ НА УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	225
Мазютинець Г.В. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНИХ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ КОМПАНІЇ	227
Миринова Н.В. ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	230
Місяйло Я.М., Жиган М.В., Шипович М.І. ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ОП «УЖГОРОДСЬКИЙ КОНЬЯЧНИЙ ЗАВОД»)	232
Остапенко Ю.В., Темченко В.О. ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ПЕРЕДУМОВА ЙОГО СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ	237
Пеня К.В., Звеків О.О. БАНКРУТСТВО ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ	239
Полійчук М.В., Махітько С.В. СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА В УКРАЇНІ	241
Полякова А.В. ВИБІР СТРАТЕГІЇ ЗНИЖЕННЯ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	244
Рудковський О.В. ЕВОЛЮЦІЯ ТЕОРІЙ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНОЮ БЕЗПЕКОЮ	246
Саєнко В., Саєнко Г. ПЕРЕОРИЕНТАЦІЯ РАСЧЕТОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ СРЕДЫ СЕРВИСНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА СИНТЕТИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ	249
Соболєва-Герещенко О.А., Пархоменко Я.А. «ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ» ТА «ХМАРНА БУХГАЛТЕРІЯ» В СУЧАСНОМУ МЕХАНІЗМІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	252

означає, що розрахунок зводиться до оціночного співвідношення і контролю вилучення коштів двома сторонами.

Таким чином, фінансування більшості сервісних робіт державою повинно бути зваженим і ставиться в залежність від структурного вмісту порівняльного розвитку людини. Оціночне співвідношення, що базується на параметрах взаємодії, комплексності, кумулятивності, синергетичності, системності, фрактальності, ефективності і управляємості, виконувалося за даними експертних оцінок шестнадцяти фахівців, в розпорядження яких була надана можливість оцінювати частку держави в фінансуванні процесів фізичного розвитку людини за авторською методикою. Отримані наступні результати: фінансова частка держави на першому рівні оцінюється в 8 %, на другому – в 11 %, на третьому – в 22 % і на четвертому рівні – в 56 % від загальних потреб.

Список використаних джерел:

1. Бритченко І. Г. Організаційні основи взаємодії спортивного бізнесу: постановка і послідовне рух до інноваційного управління в Україні / І. Г. Бритченко, В. Г. Саєнко // *e-Journal VFU*. – Варна : ВСУ "Чорноризець Храбр", 2016. – № 9. – С. 1 – 32.
2. Бурменко Т. Д. Сфера послуг : навч. посібник / Т. Д. Бурменко, Н. Н. Даниленко, Т. А. Туренко. – М. : КНОРУС, 2007. – 328 с.
3. Саєнко В. Г. Кумулятивна ефективність спортивного бізнесу і її заповнення – експериментальна основа інновації / В. Г. Саєнко // *Інвестиції : практика та досвід*. – 2017. – № 2. – С. 8 – 15.
4. Butenko N. Physical condition of primary school children in school year dynamics / N. Butenko, N. Goncharova, V. Saienko, N. Tolchieva, I. Vako // *Journal of Physical Education and Sport*. – 2017. – Vol. 17, Issue 2, Art. 82. – pp. 543 – 549.
5. Saienko V. G. Marketing and management in the field of sports business / V. G. Saienko // *Proceedings of academic science – 2016 : XI Internat. scientific-practical conf.* – United Kingdom : Science and Education Ltd, 2016. – pp. 29 – 35.

*Олена Соболева-Терещенко, к.е.н., доцент
Яна Пархоменко, студентка 6 курсу
Київський університет ім. Б. Грінченка, м. Київ*

«ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ» ТА «ХМАРНА БУХГАЛТЕРІЯ» В СУЧАСНОМУ МЕХАНІЗМІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Важливою складовою сучасного механізму фінансового менеджменту є система інформаційного забезпечення, а саме: система безперервного та цілеспрямованого збору та оцінки інформаційних показників, здійснення планових, звітних, аналітичних розрахунків, необхідних для розробки, прийняття та реалізації фінансових рішень окремого суб'єкта підприємництва.

Інформаційне забезпечення створює основу для здійснення функцій фінансового менеджменту, є необхідною умовою підготовки фінансових рішень, їх оцінки та прийняття, при цьому головну роль відіграє внутрішня інформаційна база системи інформаційного забезпечення.

Сучасні вимоги до формування та використання інформаційної бази, здійснення комунікаційних зв'язків, інформаційних потоків, моделювання, прогнозування,

бюджетування фінансових розрахунків можуть бути виконані лише за умови наявності сучасних технічних засобів, інноваційних програмних продуктів та мереж.

Останнім часом в системі сучасного інформаційного забезпечення набувають так звані «хмарні технології», «програмне забезпечення у хмарах», «хмарні сервіси». «Хмара» або «хмарне сховище даних» являє собою своєрідну модель он-лайн-сховища, дані якого зберігаються на численних розподілених у мережі серверах; WEB - сервіси, послуги яких надаються третіми особами на ІТ інфраструктурі, що їм належить та є доступними у будь-якому місці та з будь якого пристрою [6].

На сьогодні ринок хмарних технологій є досить розвинутим в світі, так, за прогнозами дослідницької компанії Gartner, очікується, що до 2020 р. рівень поширення хмарних технологій у світі сягатиме 60%, а за прогнозами аналітичної групи Forrester Research світовий рівень хмарних обчислень зросте у 2020 р. до 241 млрд. дол. США, порівняно з 35 млрд. дол. США у 2011 р.

В Україні даний сегмент ще є досить малим, але таким, що постійно розвивається. Станом на кінець 2017 року український ринок хмарних послуг був представлений кількома десятками вітчизняних і зарубіжних компаній. На сьогодні загальний обсяг сегмента знаходиться в межах \$ 11-14 млн. дол. США, хоча і зростає рік від року [8]. Динаміка доходів ринку хмарних послуг з останні три роки за оцінкою групи «E & C» представлено на рис 1.

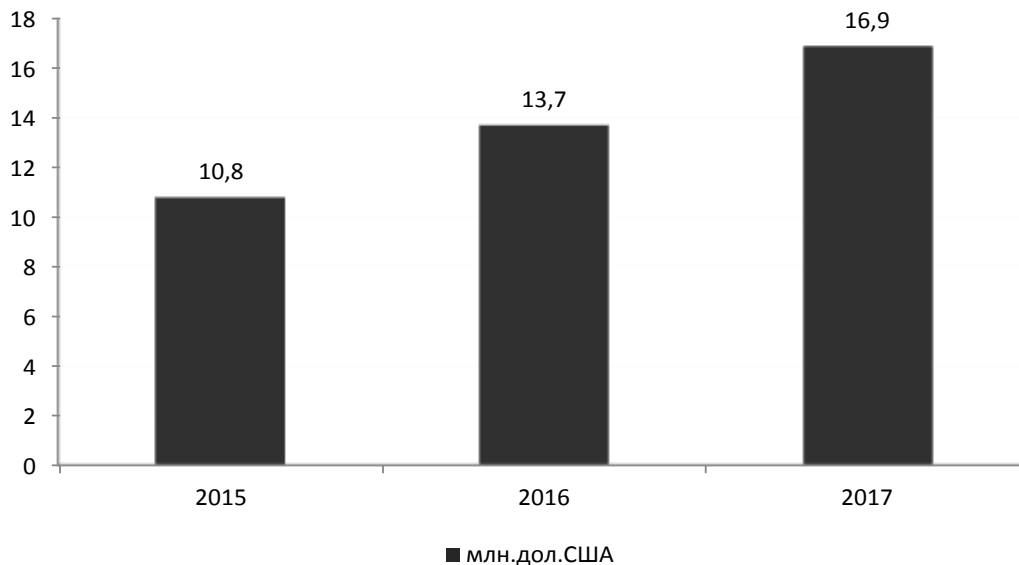

Рис. 1. Динаміка доходів ринку хмарних послуг в Україні 2015 -2017 рр., млн. дол. США (на основі даних [8])

Отже, хмарні технології з кожним днем поступово здобувають довіру в сфері бізнесу та підприємництва, оскільки допомагають не лише зберігати потрібну інформацію та дані господарських операцій, а й обчислювати їх та систематизувати належним їм чином. Оренда програм для обліку в бізнесі та підприємстві дає можливість заощадити певні ресурси компанії та витратити їх на розвиток своєї діяльності.

Головна відмінність між хмарними та локальними сервісами полягає в тому, що завдяки хмарному сервісу можна зберігати файли в Інтернеті, працювати з он-лайн-аналогами деяких програм в браузері [8]. Для безпечної роботи у цих програмах, а також для засвідчення і шифрування електронних звітностей для їх подачі до органів ДФС, органів статистики, Пенсійного фонду підприємці використовують ключі електронного цифрового підпису (ключі ЕЦП). Дані ключі ЕЦП можна отримати безкоштовно в інформаційно-довідниковому департаменті при податковій інспекції або за певну плату в акредитованих центрах сертифікації ключів АЦСКК [1].

Загальний рейтинг бухгалтерських програм України за даними різних Інтернет видань подано у табл. 1.

Таблиця 1

Рейтинги бухгалтерських програми

[складено авторами за джерелами 4, 5, 7]

№	Рейтинг livebusiness	Рейтинг clouderp	Рейтинг ain
1	<u>1С:Бухгалтерия</u>	<u>Моё дело</u>	<u>iFin</u>
2	<u>iFin</u>	<u>Контур.Бухгалтерия</u>	<u>FLP</u>
3	<u>ТАКСЕР</u>	<u>Service Cloud</u>	<u>HomeMoney</u>
4	<u>Деловод</u>	<u>Небо</u>	<u>ТАКСЕР</u>
5	<u>Смарт</u>	<u>Фингуру</u>	<u>Где Деньги</u>
6	<u>1С Приватбанк</u>	<u>Эльба</u>	
7	<u>1С-24</u>	<u>1С:Бухгалтерия</u>	
8	<u>БухОнлайн24</u>	<u>1С-БухОбслуживание</u>	
9	<u>Дебет Плюс</u>	<u>Инфин. Online</u>	
10	<u>GrossBee</u>	<u>ЛАЙВ!</u>	

Таким чином, найпопулярнішими хмарними сервісами з бухгалтерського обліку є ТАКСЕР, iFin, 1с он-лайн від Приват 24. Як працює хмарна бухгалтерія та які її можливості в роботі розглянемо на прикладах цих програм.

Навесні 2017 року 1с: Бухгалтерія під санкції в Україні відповідно до Указу президента України №133/2017 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)». Потрібно відмітити, що дане обмеження на використання 1С стосується лише державних структур, комерційним організаціям дозволяється її використовувати, - про це повідомив представник СБУ Юлія Лапутіна.

Разом з цим відмітимо, що 1С он-лайн від Приват 24 - це ліцензійна програма 1С з доступом через Інтернет, яка містить актуальну регламентовану звітність і оновлюється автоматично. За можливостями і функціями он-лайн версія схожа на класичну "коробку" 1С, але в сервіс інтегрований так званий «Модуль обміну Приват24-1С», який дозволяє:

- здійснювати обмін платіжними документами з банком (імпорт вхідних платежів із банку та надсилання вихідних платежів; завантаження виписок за всіма рахунками або за конкретним рахунком; проведення завантажених документів; вибіркове надсилання документів «Платіжне доручення вихідне», у тому числі щойно проведених);
- автоматично формувати та друкувати реєстри отриманих і надісланих платежів;
- відкривати Зарплатний проект (отримання списку відкритих банківських карток за обраним Зарплатним проектом із Приват24; звіряння з відомістю в «1С:Підприємство»; додавання карток у облікову систему; надсилання зарплатної відомості з «1С:Підприємство» в Приват24; отримання зарахованої зарплатної відомості; вибір і перевірка пакета зарахувань);
- реєструвати податкові накладні в Єдиному державному реєстрі податкових накладних;
- формувати та надсилати «Електронні звіти» до держорганів через Інтернет;
- завантажувати документи, створені в програмі 1С, у сервіс електронного документообігу, підписувати документи за допомогою ключів ЕЦП та відправляти їх контрагенту-одержувачу;
- завантажувати інші вхідні документи, створені в інших програмах у свою систему 1С [3].

Наступний сервіс хмарної бухгалтерії ТАКСЕР – сервіс, що призначений для користування фізичними особами підприємцями для полегшення ведення власного бізнесу, автоматичного формування звітності, генерації первинних документів. Отже, ТАКСЕР – WEB- сервіс, який надає і бухгалтерську і юридичну підтримку. Її користувачі можуть не вникати в особливості і тонкощі податкової політики держави, так як сам інтерфейс є простим та зрозумілим. Потрібно відмітити, що даним WEB - сервісом можливо користуватися лише фізичним особам-підприємцям, які обрали спрощену систему оподаткування, для бухгалтерського обслуговування юридичних осіб вона не призначена.

Серед своїх можливостей ТАКСЕР свої користувачам дозволяє:

- підписуватися на податковий календар та отримувати автоматичні нагадування про закінчення термінів здачі звітів і оплати всіх необхідних податків і зборів;
- формувати готові до друку і здачі бланки податкових декларацій, договорів, заяв;
- відправляти електронну звітність в органи ДФС, Пенсійний Фонд, органи статистики при необхідності;
- формувати рахунки на оплату єдиного податку і єдиного соціального внеску, користуватися постійно оновлюваним довідником реквізитів для сплати податків і зборів;
- формувати до друку первинні документи: рахунки-фактури, акти, чеки, видаткові накладні.

Працювати у даному WEB - сервісі можна як у платному режимі, так і безкоштовному, але, звичайно, що більшість важливих і необхідних функцій працюють лише у випадку платної версії. Серед них можна виділити наступні: автоматичне заповнення звітів, перевірка правильності заповнених даних у звіті, майстер формування первинних документів (рахунки-фактури, акти, видаткові накладні, тощо), використання Інтернет - банкінгу для сплати податків і зборів,

моніторинг заборгованості по сплаті податків, індивідуальні юридичні і бухгалтерські консультації тощо. Вартість такої підписки ТАКСЕР складає 450 грн. на рік [6].

Наступна бухгалтерська програма, що дозволяє працювати «у хмарі» - iFin – сервер для ведення бізнесу без глибоких знань у сфері бухгалтерії, що дозволяє своїм користувачам автоматично створювати звіти і швидко та зручно їх здавати через Інтернет в податкову інспекцію, Пенсійний фонд, статистику. На відміну від ТАКСЕР, в iFin мають можливість працювати не лише фізичні особи підприємці, а й юридичні особи на будь-якій системі оподаткування.

Створений даний сервіс в 2011 році, нині він займає одну з перших позицій серед он-лайн програм, його послугами користуються понад 700 тисяч клієнтів в різних галузях. Для роботи в iFin також потрібно мати діючі ключі ЕЦП, при цьому даний сервіс дозволяє:

- вести декілька підприємств одночасно;
- отримати доступ до власного кабінету необмеженій кількості співробітників компанії;
- ввести облік доходів і витрат; ввести облік контрагентів; облік заробітної плати (автоматичне зарахування заробітної плати, утримань, нарахувань по кожному із співробітників, автоматичне нарахування лікарняних та відпускних);
- мати доступний довідник постійно обновлюваних бланків для подачі звітності;
- автоматично формувати звіти (як для юридичних осіб, так і для фізичних осіб підприємців); автоматично перевіряти правильність складання звітів;
- відправляти звіти в органи державної фіскальної служби, Пенсійний фонд, органи статистики; використовувати послуги електронного документообігу;
- здійснювати імпортування/експортування звітів по необхідності; створювати/імпортувати/експортувати податкові накладні та при необхідності розрахунки коригувань до даних накладних;
- отримувати вхідні податкові накладні; завантажувати реєстри на власний комп'ютер.

Вартість використання сервісом iFin для юридичних осіб складає 849 грн. на рік, а фізичних осіб – 280 грн./рік. При цьому користувачі мають доступ до всіх можливостей даного сервісу (усі звіти до органів ДФСУ, усі звіти до ПФУ та органи статистики, реєстрація податкових накладних, обмін податковими накладними з контрагентами, камеральна перевірка документів, консультація експертів тощо) [2].

Отже, «хмарна бухгалтерія» - це сучасний напрям розвитку інформаційних технологій, що забезпечує автоматизацію бухгалтерського обліку та виступає важливою складовою сучасного механізму фінансового менеджменту підприємництва. З кожним днем «хмарні технології» удосконалюються та здобувають все більшої довіри серед різних користувачів. Основна перевага використання таких Інтернет - сервісів – дистанційне вирішення облікових проблем клієнтів у будь-якому місці та в будь-який час, що в кінцевому підсумку значно спрощує систему інформаційного забезпечення фінансового менеджменту. Тож з впевненістю можна зробити висновок, що перехід бізнесу та підприємництва на «хмарні сервіси» - це лише питання часу.

Таким чином, впровадження «хмарних технологій» та «хмарної бухгалтерії» в систему фінансового менеджменту підприємництва має в подальшому широкі

перспективи і потребує постійної уваги фахівців та науковців з метою закріплення фінансової стабільності економіки в цілому.

Список використаних джерел:

1. Про електронний цифровий підпис // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/852-15>. – Заголовок з екрану. – (Закон України).
2. iFin – Облік без знань бухгалтерії, автоматичне створення звітів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ifin.ua/>.
3. 1С он-лайн від ПриватБанку [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://privatbank.ua/business/1s-onlajn-dl-a-vashej-kompanii>.
4. 5 сервисов для ведения домашней и предпринимательской бухгалтерии в Украине [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ain.ua/2013/01/25/5-servisov-dlya-vedeniya-domashnej-i-predprinimatelskoj-buxgalterii-v-ukraine>
5. Рейтинг бухгалтерських програм для України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.livebusiness.com.ua/tools/accounting>
6. ТАКСЕР - електронна звітність для бухгалтерів та підприємців [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://taxer.ua/uk>.
7. Топ 10 он-лайн програм для ведения бухгалтерии [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.clouderp.ru/tools/accounting/>
8. феномен онлайн-бухгалтерії [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.elzvit.org.ua/news/svejie-glavnye-novosti-sobytiya-nalogovoy-služby-ukrainy/облачный-феномен-онлайн-бухгалтерии>.

Катерина Сочка, ст. викладач

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород

**ПІДПРИЄМНИЦТВО В ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРІ –
РИЗИКИ ТА ПРОСТОРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ**

Підприємництво в сучасних умовах є найбільш активним рушієм соціально-економічних процесів, забезпечує ефективне використання наявних матеріальних, фінансових та людських ресурсів, сприяє впровадженню інноваційних технологій та продукції, насичення ринку товарами та послугами.

Законодавче визначення підприємництва дано Господарським кодексом України [1, ст. 42] - «підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку». Підприємці мають право без обмежень самостійно здійснювати будь-яку підприємницьку діяльність, не заборонену законом. Перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, та перелік видів діяльності, підприємництво в яких забороняється, встановлюються виключно законом.

Найбільш активним та мобільним сегментом підприємництва є малий та мікро бізнес. До переваг мікро підприємств [2] відносять здатність швидко й ефективно реагувати на кон'юнктуру ринку, мобілізувати виробничі ресурси населення, істотно впливати на формування конкурентного середовища, швидко організувати і реорганізувати свою діяльність, забезпечувати створення додаткових робочих місць, зменшення соціальної напруги, насичення ринку товарами та послугами за відсутності великих стартових капіталів, швидко відшкодувати витрати.